

חוברת זכויות

מרץ 2017

לפי:

חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954

למרות שהמידע בחוברת הזכויות מקיף ומעודכן, אין לראות באמור בחוברת נוסח מלא ומוסמך של החוק והנהלים, ובכל מקרה - לשון החוק והנוהל היא הקובעת.

כל האמור בחוברת זו בלשון זכר משמע גם בלשון נקבה וכל האמור ביחיד משמע גם ברבים.

תוכן עניינים:

3.....	דבר שר האוצר.....
4.....	דבר מנהלת הרשות לזכויות ניצולי השואה.....
5.....	חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954.....
5.....	כללי.....
5.....	סוג התגמול וגובהו.....
8.....	החמרה במצב הרפואי.....
8.....	הטבות נוספות לנכי המלחמה בנאצים.....

דבר שר האוצר

מכובדי ניצולי השואה,

גם לאחר יותר משבעים שנה מאז התרחשותם של אירועי הזוועה שאין להם אח ורע בדברי ימי האנושות, אתם נושאים אתכם את זכר המאורעות ההם.

מדינת ישראל, אשר קמה תחת רשמי השואה ההולכים ומתבררים לעולם, לקחה על עצמה לנסות ולהשיב לניצולי השואה שבתחומה מעט מן החוב המוסרי אותו היא חבה להם.

הרשות לזכויות ניצולי השואה, פועלת מתוקף חוקי מדינת ישראל הבאים לשקם ולו חלקית, את חייהם של ניצולי השואה.

במהלך השנים האחרונות נעשו צעדים משמעותיים להרחבת האוכלוסיות הזכאיות לתגמולים חודשיים ולהטבות, הן בחקיקה והן בהחלטות מנהליות.

בשנים 2015-2016, הוסיף משרד האוצר בראשותי, באמצעות הרשות לזכויות ניצולי השואה, עשרות אלפי זכאים חדשים לקבלת מענקים ולהטבות נוספות.

טרם אמרנו די בתחום זה: אנו עובדים על יישום צעדי סיוע נוספים אשר יקלו עם אוכלוסיות הזכאיות להטבות מהרשות לזכויות ניצולי השואה גם בשנת 2017.

במקביל לשינויים אלו, אנו דואגים להביא לידיעתכם את השינויים המבורכים באמצעות פרסומים שונים, כמו גם באמצעות פעולות אקטיביות למיצוי זכויותיכם.

אני מתכבד להגיש לכם בזאת את חוברת הזכויות המעודכנת לשנת 2016 של הרשות לזכויות ניצולי השואה במשרד האוצר, המסכמת את הזכויות העדכניות המגיעות לכם.

אני תקווה כי חוברת זו תסייע לכם לממש את זכויותיכם באופן מלא וקל.

אני יודע שאין דבר שנוכל לעשות שיהיה מספיק והולם את מה שמדינת ישראל והעם היהודי חבים לכם ואין מעשה שיוריד מעוצמת העוול שנגרם לכם במרוצת השנים.

אך, אני מקווה שבמעשים שאנו נוקטים יש תיקון ולו הקטן ביותר.

ברצוני לברך אתכם בברכת בריאות טובה, ובהמשך חיים טובים לכם ולסובבים אתכם.

בברכה,

משה כחלון
שר האוצר

דבר מנהלת הרשות לזכויות ניצולי השואה

מכובדי ניצולי השואה,

הרשות לזכויות ניצולי השואה היא הזרוע של מדינת ישראל המטפלת באוכלוסיית ניצולי השואה ונכי המלחמה, הזכאים לתגמול כספי או להטבות מתוקף כמה חוקים. בשנים האחרונות הוביל משרד האוצר מהלכים תקדימיים, שהרחיבו משמעותית את הזכויות המגיעות לניצולי השואה החיים בארץ. במסגרת זו אף הוכרו לראשונה קבוצות ניצולי שואה שעד לאחרונה לא הוכרו כזכאים לסיוע ישיר מהמדינה. בשנה האחרונה החליט שר האוצר מספר החלטות המיטיבות עם ניצולי השואה. החלטות אלו הרחיבו את מעגל מקבלי התגמולים והמענקים מהרשות: הוחלט כי נכי רדיפות הנאצים שהיו תושבי קבע בגרמניה יוכלו לקבל תגמולים לפי חוק נכי רדיפות הנאצים.

כמו כן הוחלט כי מי שביצעו עבודה בכפייה, או ילדים שהתלוו להוריהם לעבודות בכפייה, והיו זכאים למענק בלבד, יהיו זכאים לתגמולים חודשיים.

כן הוחלט כי אוכלוסיות שסבלו מהתנכלויות אנטישמיות וגזעניות במרוקו, אלג'יריה ועיראק בתקופות רלוונטיות, יהיו זכאים למענק שנתי בסך 3,690 ₪ ולפטור מלא ברכישת תרופות מרשם הכלולות בסל שירותי הבריאות.

בנוסף, הרשות ממשיכה ביישומה של התוכנית הלאומית לסיוע לניצולי השואה משנת 2014. במסגרת התכנית הושוו תנאיהם של יוצאי מחנות וגטאות שעלו לישראל לאחר יום 1.10.1953 לאלו של נכי רדיפות הנאצים, וננקטו מספר רב של צעדי סיוע, ובהם: העלאת גובה תגמול המינימום המשולם לנכי רדיפות הנאצים ל-2,248 ₪; מתן מענק שנתי בסך 2,000 ₪ לזכאים לתגמול לפי הכנסה או לתגמול מוגדל לפי הכנסה; מתן מענק שנתי לניצולי שואה שאינם מקבלים קצבה חודשית; מתן תגמול חודשי לכל החיים לבני זוג של נכים שנפטרו; מתן פטור מלא ברכישת תרופות מרשם שבסל הבריאות, ועוד.

הרשות שוקדת – כל העת – על פיתוח תכניות ופרויקטים לצורך הגעה אל כלל ניצולי השואה באופן ממוקד ואישי, תוך התאמת הזכויות הרלוונטיות לכל תושב בארץ. זאת, בין היתר, במסגרת פרויקטים של מרכז המידע, באמצעות מרכזי מידע ניידים שמפעילה הרשות, המגיעים עד לפריפריה, בשיתופי פעולה מיוחדים עם הרשויות המקומיות ועוד.

צוות מרכז המידע עומד לרשותכם בכל בקשה או שאלה המתעוררת אצלכם, בטלפון 03-5682651. אני מאחלת לכם בריאות טובה ואריכות ימים.

בברכה,
עפרה רוס

מנהלת הרשות לזכויות ניצולי שואה

חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954

1. כללי

נכה מלחמה בנאצים הוא אדם, אשר לקה בפגיעה, בחבלה או במחלה תוך ועקב שירותו הצבאי באחד מצבאות בנות הברית, או ביחידות פרטיזנים במלחמת העולם השנייה נגד גרמניה הנאצית ועוזריה, בתקופה שבין 2.9.1945-1.9.1939. ההכרה בנכות על-פי החוק היא בסמכות הרשות המוסמכת, על בסיס בקשת התובע ובהסתמך על אישורים המפרטים את השירות והפגיעה, תעודות רפואיות, עדויות וכל הוכחה אחרת שהתובע מציג להוכחת תביעתו. תנאי לזכאות לתגמולים היא קביעת דרגת נכות שאיננה נמוכה מ-10%.

2. סוג התגמול וגובהו

גובה התגמול הרגיל נקבע על-פי שיעור הנכות

כל אחוז נכות שווה 45.6205 ₪ (נכון לאפריל 2016). החל מ-1.6.2014, גובה התגמול החודשי לא יפחת מ-2,200 ₪ לחודש. לפיכך, גובה התגמול שאפשר לקבל (נכון לאפריל 2016) נע בין 2,248 ₪ ל-4,562.05 ₪ בהתאם לגובה דרגת הנכות.

תגמול "לפי הכנסה"/תגמול "מוגדל לפי הכנסה" (בעבר נקרא תגמול "נזקק/נצרך")

לתשומת לבכם: התגמול המשולם הוא השלמה לסך ההכנסות עד לתקרת התגמול המופיע בטבלה. תקרת התשלום משתנה בהתאם לדרגת הנכות (נכון לאפריל 2016).

אחוז נכות	10%-18%	19%-39%	40%-49%	50% ומעלה
תקרת תגמול	₪ 5,415.94	₪ 5,552.91	₪ 6,057.72	₪ 9,203.08

- ✓ הגדרת זכאי לתגמול "לפי הכנסה" (בעבר, "נזקק") הינה נכות מ-49%-10%.
- ✓ הגדרת זכאי לתגמול "מוגדל לפי הכנסה" (בעבר, "נצרך") הינה נכות מ-50% ומעלה.

תוספת לתגמול "מוגדל לפי הכנסה": לנכה שדרגת נכותו **יותר מ-60%**, תשולם התוספת הבאה. (הטבלה מציגה את קצות הטווחים בהתאם לתוספת באחוזים):

תגמול "מוגדל לפי הכנסה"	תוספת בנ"ח	תוספת באחוזים	אחוז
9,339.94	136.86	5%	60%
9,360.47	157.39		69%
9,522.41	319.34	10%	70%
9,563.48	360.40		79%
9,750.53	547.45	15%	80%
9,812.11	609.03		89%
10,024.25	821.17	20%	90%
10,115.49	912.41		100%

הטבות נוספות למקבלי תגמול "לפי הכנסה"/"מוגדל לפי הכנסה"

הנחה בתשלום חשבון החשמל

- ✓ נכה מלחמה המקבל התגמול זכאי להנחה בחשבון החשמל רטרואקטיבית מתאריך ההכרה כזכאי לתגמול זה, אולם לא לפני 20.09.10.
- ✓ ההנחה היא בשיעור של 50% מחשבון החשמל על צריכת 400 הקילוואט-שעה הראשונים בכל חודש.
- ✓ נכה מלחמה, העונה על תנאי הזכאות ומתגורר בדיר מוגן או בבית-אבות או בקיבוצים, זכאי לקבל את ההטבה. לצורך מימוש ההטבה על הנכה להיות בעל מונה פנימי וכן נדרש, כי ההסכם עם חברת החשמל יהיה על שם הנכה עצמו ולא, למשל, על שם בן/בת זוג וכדומה.
- ✓ ההנחה תינתן באופן אוטומטי בחשבונות החשמל של הזכאים, בהתאם לרשימות שהועברו על-ידי משרד האוצר.
- ✓ מי שלמרות זכאותו לא קיבל את ההנחה באופן אוטומטי, וזאת רק לאחר שחלפו לפחות שלושה חודשים מתאריך קבלת מכתב הזכאות לתגמול המוגדל, מומלץ שיפנה למוקד השירות הטלפוני 103 (שיחת-חינם מטלפון קווי) של חברת החשמל לשם בירור העניין. אם יימצא זכאי - יקבל את ההנחה גם באופן רטרואקטיבי, כולל ריבית.

תגמול שארים לכל החיים - לפי מבחן הכנסה

בן/בת הזוג של נכה מלחמה (כולל ידוע בציבור), שקיבל קצבה ושהלך לעולמו, **עשוי/ה להיות זכאי/ת** לתגמול לפי הכנסה **לכל ימי חייו/ה** וזאת בכפוף למבחן הכנסות. יש לציין, כי תגמול השארים לא יפחת מ-2,000 ₪ בחודש.

קבלת התגמול מותנית בכך, שהניצול הוכר כמקבל תגמול "לפי הכנסה"/"מוגדל לפי הכנסה" לפחות שלושה חודשים לפני מותו וכן בתנאי שבן/בת הזוג לא נישאה/ה מחדש.

50% ומעלה	40%-49%	39% -19%	10%-18%	אחוזי נכות
₪ 5,255.5	₪ 5,255.5	₪ 4,754.6	₪ 4,613.73	תקרת הכנסה לבן/בת הזוג של נכה שהלך לעולמו (נכון ל 4/16)

הערה: אם בן/בת הזוג לא יימצאו זכאים בהתאם למבחן ההכנסות, יקבלו תגמול על-פי אחוזי הנכות של ניצול השואה למשך 36 חודשים, ולאחר מכן יהיו זכאים לתגמול חודשי בסך 2,000 ₪ לכל ימי חייהם כל עוד לא נישאו מחדש. הוראה זו תחול על בני זוג של נכה המלחמה שנפטרו מיום 1.6.2011 ואילך.

השתתפות חלקית בהוצאות הקמת מצבה לשארים

- ✓ בן זוג המקבל תגמול שארים כאלמן של מקבל תגמול "לפי הכנסה"/תגמול "מוגדל לפי הכנסה" זכאי לקבל מענק עבור השתתפות בהקמת מצבה. המענק יינתן באופן אוטומטי בתלוש תגמול חודש הפטירה או עם אישור תגמול השארים לבן הזוג.
- ✓ בהעדר בן זוג, רשאים קרובי המשפחה של מקבל התגמול, אשר נשאו בפועל בהוצאות הקמת המצבה, להגיש בקשה בכתב לרשות. אל הבקשה יש לצרף קבלה על שם המבקש, המעידה על תשלום הוצאות המצבה. בנוסף, יש לצרף צילום תעודת זהות והמחאה מקורית מבוטלת (על מנת שניתן יהיה להעביר את המענק לחשבון הבנק).
- ✓ גובה ההשתתפות הוא 1,572 ₪ נכון לינואר 2017.

הנחה בתשלום חשבון מים

- ✓ ההנחה היא על הכמות שמעבר לכמות הבסיסית של 3.5 מ"ק לנפש, וניתנת על 3.5 מ"ק נוספים לכל היותר.
- ✓ מימוש הזכאות מותנה בכך, שהניצול רשום כצרכן בתאגיד המים וכי חשבון המים רשום על שמו.
- ✓ התעריף המוזל כאמור יינתן בעבור כל אחד מבני הבית **הזכאים להנחה**, 3.5 מ"ק בעבור כל זכאי.

- ✓ מימוש הזכאות להנחה מותנה בהעברת מידע לרשות המיס ולתאגיד המיס שכתובת מגורי הזכאי מצויה בתחומה, והכולל שם פרטי, שם משפחה, מספר תעודת זהות, כתובת מגורים ומועד תחילת הזכאות להנחה, דהיינו ממועד הזכאות לתגמול "לפי הכנסה"/"מוגדל לפי הכנסה", בהתאם לרשימות המועברות ע"י הרשות.
- ✓ מי שלמרות זכאותו לא קיבל את ההנחה, מומלץ שיפנה לרשות המיס לשם בירור העניין.

1. החמרה במצב הרפואי

בכל עת שקיימת החמרה במצבו הרפואי, יכול נכה המלחמה להגיש בקשה לוועדה רפואית להעלאת דרגת נכותו. יש אפשרות לערער על קביעת הוועדה הרפואית לוועדה עליונה תוך 60 יום, וכך לערער על החלטת הוועדה העליונה לבית-משפט המחוזי (כפי שצוין בעמ' 12-13 לגבי חוק נכי רדיפות הנאצים בסעיף החמרה במחלות מוכרות).

2. הטבות נוספות לנכי המלחמה בנאצים

ההטבות של נכי המלחמה זהות לאלה של נכי רדיפות הנאצים, [ראו עמודים 19-30 בחוברת](#). נכי המלחמה זכאים להטבות נוספות, כגון:

טיפולים רפואיים

נכי המלחמה בנאצים זכאים לסיוע בטיפולים רפואיים הקשורים לנכויות המוכרות על-ידי הרשות. נכי המלחמה בנאצים שנקבעה להם נכות ברגליים עשויים להיות זכאים לדמי נסיעה או לדמי ניידות. גובה דמי הנסיעה או הזכאות לדמי ניידות ייקבעו לפי דרגת הנכות ברגליים ולפי הקבוצה שאליה משתייך הנכה, כמפורט בטבלאות שלהלן.

גובה המענק	סוג ואחוז הנכות
104 ₪ לחודש	נכה פגוע רגליים 24% - 19% שדרגת נכותו הכללית אינה פחותה מ- 25%
122 ₪ לחודש	נכה פגוע רגליים 34% - 25%
178 ₪ לחודש	נכה פגוע רגליים 40% - 35%
588 ₪ לחודש	נכה עיוור בשתי עיניו

בנוסף, במקרים חריגים של נכות מוכרת, הבאה לידי ביטוי בקשיי הליכה ואינה פחותה מ- 35%, עשויים נכי המלחמה בנאצים להיות זכאים לדמי נסיעה. הזכאות וגובה דמי הנסיעה יקבעו על-ידי רופא הרשות.

דמי ניידות

נכה מלחמה בנאצים, אשר נקבעה לו נכות מוכרת ברגליים מ-40% ומעלה ונוהג בעצמו, זכאי לקבלת הלוואה לכיסוי מסים לרכב. אם אין ברשות הנכה רכב, יהיה זכאי להשתתפות בדמי ניידות לפי השתייכותו לאחת משתי הקבוצות הבאות:

- בעלי נכות מוכרת ברגלים בין 40%-99% - דמי ניידות בסך 682 ₪ לחודש.
- בעלי נכות מוכרת ברגלים של 100% - דמי ניידות 909 ₪ לחודש.

הלוואות ומענקים לרכב רפואי לנכה המלחמה בנאצים

נכים פגועי רגליים שדרגת נכותם 40% ומעלה זכאים לסיוע בקנייה ובאחזקת רכב. הסיוע כולל את ההטבות האלה:

- מתן הלוואה עומדת לפי התנאים המפורטים ברשות לזכויות ניצולי השואה, לכיסוי המסים החלים על רכישת רכב או החלפתו.
- השתתפות בהוצאות אחזקתו של הרכב כמפורט בנהלים.
- נכה שהרשות מסייעת לו ברכישת רכב, זכאי להנחה באגרת הרישוי עפ"י אישור שיקבל מטעם הרשות.

תנאי הזכאות:

- (1) נכה רגליים שדרגת נכותו בין 40%-49%, הנוהג בעצמו, זכאי לקבל הלוואה בשיעור יחסי לדרגת נכותו מסכום המסים החלים על הרכב ובהתאם לדגם שנקבע. הזכאות כוללת רכב אוטומטי בנפח מנוע עד 1300 סמ"ק.
- (2) נכה רגליים שדרגת נכותו מ-50% ומעלה הנוהג בעצמו, זכאי לקבל הלוואה במלוא סכום המסים החלים על הרכב, בהתאם לדגם שנקבע. הזכאות כוללת רכב אוטומטי בנפח מנוע עד 1800 סמ"ק, הדגם הסטנדרטי, כולל הגה כוח.
- (3) אלמן של נכה שנפטרה, בתנאי שברשותו רישיון נהיגה בר תוקף, רשאי להעביר את הבעלות ברכב על שמו, מותנה בתשלום המסים בזמן מכירתו.

טיפול שיניים

- ✓ נכים שאובדן שיניהם הוכר כנכות זכאים לסיוע במימון טיפולי שיניים אחת לשלוש שנים.
- ✓ אפשר לבצע את הטיפול במסגרת מרפאת שיניים של קופת חולים, או אצל רופא שיניים פרטי.
- ✓ אם הטיפול בוצע באמצעות קופת החולים, תועבר השתתפות הרשות ישירות לקופת החולים. אם הטיפול בוצע באופן פרטי, עליו להגיש חשבונית מס לרשות בצירוף ההפניה שנשלחה אליו.
- ✓ ההחזר הכספי, שלא יעלה על סכום ההתחייבות שניתנה לנכה, יועבר לו עם התגמול החודשי תוך חודשיים מיום קבלת חשבונית המס.

מענק ביגוד עבור מכשירים אורתופדיים

נכים המשתמשים במכשיר אורתופדי הקשור למחלה המוכרת, זכאים למענק בהתאם לקריטריונים הרפואיים שנקבעו. המענק בסך 415 ₪ ניתן פעם בשנה.

אישור להנחה בתשלום מס רכישה

נכים שדרגת נכותם 19% ומעלה זכאים להנחה בתשלום מס רכישה עבור קניית דירה למגוריהם. יתר התנאים זהים לאלה של נכי רדיפות הנאצים. [ראו עמוד 25 בחוברת.](#)

סיוע בשכר דירה

נכה המקבל סיוע בתשלום שכר הדירה ממשרד הבינוי והשיכון זכאי לתוספת בסיוע. התוספת היא בגובה של 10% מסכום הסיוע שאושר לנכה.